

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebnih naročin.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj 24. tečaj, prosimo torej dosedanje p. n. naslovom prijatelje in naročnike „Slov. Gosp.“, naj nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnovijo svojo naročbo o pravem času. Komur je mogoča, naj ga priporoča tudi svojim prijateljem v naročbo. Tako cenó in s tacim obilnim blagom ne izhaja noben slovensk, a težko, če še kje kateri nemšk časnik.

„Slov. Gospodar“ izide vsak četrtek na celi poli, dvakrat v mesecu prinese po pol pole priloge, cerkvene ali gospodarske, vmes pa še tudi prilogo inseratov. V očigled tega je njegova cena celo mala in je mogoča samo, če ima „kat. tiskovno društvo“ obilo udov, kateri doplačajo, kar jej primanjka.

List stane za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta pa 80 kr. Naročnina pošlje se najlažje po poštnih nakaznicah in vzprejema jo upravništvu „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kdor je bil dosedmal še naročnik „Slov. Gospodarja“, olajša močno upravništvu delo, če prilepí staro adresu na nakaznico ali pa pripiše vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, svojemu imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravništvu „Slov. Gospodarja“.

Slovensko društvo.

Zborovanje dne 29. decembra 1889.

Na Štajarskem utegneta Bog in cesar nas Slovencev šteti še zmiraj okoli pol milijona duš. Boriti se moramo za svoj narodni obstanek. Nasprotniki bi nas najrajši v žlici vode potopili. Toda Slovenci se branimo. Ako Bog da in sreča junaška, tedaj pa se tudi obranimo. Vodi nas in sile druží naše politično „Slovensko društvo“ s sedežem v Mariboru.

V pretečenem društvenem letu zborovalo je ovo društvo pri sv. Lenartu v Slov. goricah, v Konjicah, v Žalci in dne 29. dec. pr. leta je obhajalo svoj občni zbor v slavni čitalnici Ma-

riborski. Zbrani društveniki razgovarjali so se posebno o bližajočih se volitvah za deželni zbor Štajarski in o najmlajšem sinu razupitega „nemškega šulvereina“ namreč o Graškem društvu „Südmark“, ki hoče na Slovenskem posestva kupovati, da tje Nemcev seli in tako Slovence izpodriva. Prezirati tega novega sovražnika ne smemo pa se ga tudi preveč bati ne. Kaj prida ne bodo „Südmarkovci“ imeli seliti na Slovensko in „spufanih“ ljudij nikjer ne vsprejemajo radi. Toda oprezni moramo biti, posebno na mejah. Za skrajno silo bodo pomagali slovenski denarni zavodi. Naše slovenske posojilnice in hranilnice so uže dovolj močne, da morejo vsakemu poštemu Slovincu pomagati zoper požrešnost nemško-žudovskega in če treba tudi „prajzovskega“ kapitala.

Slovenci čutimo čedalje bolj potrebo vzajemnega postopanja; zlasti štajarski Slovenci želimo, naj bi vsi slovenski deželni in državni poslanci zedinili se in dogovorili skupen politični načrt ali program, katerega bi nam vsem bilo se držati. Naši deželni poslanci so hrabro in modro postopali v Gradci. Zaslužijo torej vse naše priznavanje in hvalo.

V pretečenem društvenem letu smo štajarski Slovenci zmagali v raznih okrajnih zastopih, zlasti pri sv. Lenartu, v Slov. Bistrici, v Ptui in Celji, priborili si slovensko paralelko na gimnaziji Mariborske, hiralnico na Vojniku, začeli graditi železnico Savinjsko in Ljutomer-Radgonsko, osnovali prvo slovensko južnoštirsko hranilnico v Celji, dobili Slovence naslednika nepozabnemu knezu in škofu Slomšek. Smemo zadovoljni biti. Bog pomózi naprej!

Sklepi.

1. Občni zbor Slovenskega društva izreka gospodom deželnim poslancem za njihovo možato postopanje v Gradci domoljubno zahvalo, odboru pa naroča sklicati o pravem času iz vseh južnoštirskih okrajev zaupne može, da se

pogovorijo o kandidatih za nove volitve.

2. Društveni odbor naj postavi zaupnih mož v občinah in župnijah, zlasti ob slovenskih mejah, ki mu naj poročajo o slehernem gibanju društva „Südmark“, da se zatem potrebno ukrene.

3. Občni zbor Slovenskega društva izraža nujno potrebo jasnega, določenega in skupnega političnega programa za vse Slovence ter daje nalog predsedništvu, prositi c. k. svetovalca in deželnega odbornika gospoda Murnika, naj nameravani shod vseh deželnih in državnih poslancev v Ljubljani skliče še v prvi polovici januarja 1890.

4. Odbor naj sestavi in odpošlje prošnjo državnemu zboru, da bodo davek odpisovali parcelam vinogradnim iz nova zasajenim z ameriškim trsovjem.

5. Dosedanji predsednik in odborniki so s vsklikom zopet izvoljeni.

Pri tem občnem zboru so se izrekle še marsikatero sila važne želje, n. pr. glede slov. paralelk na c. kr. gimnaziji v Mariboru, ali do sklepanja ni prišlo, ker ni bilo več za to časa. Vse te in druge stvari pridejo pa na vrsto pri prihodnjem obč. zboru.

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

Slednjič so tudi novi knez in škof spregovorili besedo:

„Kako nerazumljive so božje sodbe in neizvedljive njegove poti!“ tako kličem jako ginjen in ves presunjen v slovesnem tem trenutku, tako v tej velikanski božji hiši s slavnim svetim apostolom na ves glas kličem“.

„Po isti neizvedljivi volji trojedinega Boga, po previdnosti božji namreč in po tvoji prosti volji, vzvišeni nadškof in prečastni metropolit, in po dovoljenji Njih apostolskega kr. ces. Veličanstva cesarja našega Franca Jožefa I. vselej srečnega, izvoljen sem in ravnokaj tudi potrjen jaz, le človek skorej brez vsega zaslužnja, za naslednika Jakoba Maksimilijana — naj mu bo dober spomin — čijega velikodušnega mojega dobrotnika in izgojitelja zgubo obžalujem in jo bom vedno tužno obžaljeval, tega zaslužnega moža — pravim, sem postal naslednik na škofijski stolici lavantinski, v tej škofiji stari in slavni in presrečni, ki se sme po vsej pravici dičiti z milim imenom preljubljene hčerke preblage matere osrednje Solnograške stolice“.

„Ali o dobri Bog, ljubezen moja! s strahom prevzamem pretežavno službo, in je nikakor ne bi prevzel, če ne bi zaupal v Njega, po čegar milosti sem, kar sem, če sploh kaj

sem. Službe se lotim, katere se za nič ne bi lotil, če ne bi zaupal pomoči preblazene device in matere Marije, kraljice apostolov, in če ne bi zaupal na podporo vojvode nebeške vojne, sv. Mihaela nadangelja, in če se ne bi zanašal na pomoč slavnih prvakov apostolov sv. Petra in Pavla. V silno visoko službo stopam, v katero pa pod nobeno pogodbo ne bi stopil, ako mi tega moji predstojniki, in drugi odlični možje visoke učenosti in skušane modrosti, ne bi zopet in zopet svetovali ter me tudi pregovorili. Prevzamem delokrog, katerega na noben način ne bi prevzel, ako mi ga ti, presvitli metropolit, ki te kinčate izborna modrost in znana zvedenost, ne bi izročil ter ne dodal tolažbe, da me Bog, duhovstvo in verno ljudstvo kliče, in da si me prav za to tudi ti, prečastni nadškof, izvolil in zdaj slovesno potrdil. Toliše službe slednjič jaz, tako majcen, nikdar ne bi prevzel, verjamite mi, prebrisani svedoki, ako mi ljubezen vdanega duhovstva in vernega ljudstva, „katera je potrpežljiva, je dobrotljiva, katera ni nevošljiva in se ne napihuje, katera se ne da razdražiti in ne misli huđega, katera vse pretrpi in vse prenese“, — ako bi mi ta ljubezen Lavantincev — pravim, srca ne dala“.

„In resnično! navedene trdne podpore je meni brezdvomno jako treba, ki sem zdaj potrjen v službi apostolski, čije visokost in težavnost, čije neštete dolžnosti in obilne nevarnosti sv. cerkveni očetje in najmodrejši učeniki vedno in vedno zatrjujejo, in o čije bremenih sv. Tridentinski zbor govori, da se jih tudi angeljska ramena bojé. Hvalijo sicer to službo kakor duhovenstva vršič in jo povzdigajo kakor časti najvišjo stopinjo, toda Tabor že ne bo, brže bo Getsemani in Golgata. Če to važno resnico v presunjenem srcu povdarjam, lahko bi obupal ter postal malosrčen; vendar dobremu Bogu večna zahvala! Neka druga veliko prijaznejša misel me osrčuje ter obdrži na nogah. To je sveta in zveličavna vera, nadnaravna vera, da stojim na skali, na katero je božji Izveličar postavil sv. katoliško in apostolsko cerkev, mater in pa učiteljico našo, na katero ako bi kedaj pozabil, naj mi rajši jezik prej umolkne in se mi posuši desnica. Po tej božji moči sv. vere tedaj okrepčan hočem jutri in za vse prihodnje dni postaviti pastirsko palico mojo na to zveličavno skalo, ter trdno obljubiti, da se bodem zvesto držal vidnega namestnika večnega pastirja Kristusovega na zemlji, sv. očeta Leona XIII., krasne zvezde, ki po svojih izvrstnih listinah celemu svetu sije ter ga kakor najlepše osvetljuje“.

„Koncem pa slabega tega govora svojega, sili me jako čut hvaležnosti, da se pred vsem tebi, prevzvišeni nadškof, ki si jako čuječ nad sv. vero in blagrom duš, in ki imaš polno pra-